

Didaktus skolor AB  
Verksamhetschef: [susanne.christenson@academedia.se](mailto:susanne.christenson@academedia.se)

2018-10-15  
1 (21)  
Dnr-2018:1777

# Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning av Didaktus  
skolor AB:s ansvar för gymnasieskolorna Didaktus  
Liljeholmen och Didaktus Jakobsberg

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Didaktus skolor AB avseende kvaliteten i huvudmannens ansvar i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att verka för en skola av hög kvalitet där varje elev ges förutsättningar att nå de nationella målen.

Didaktus skolor AB är huvudman för två gymnasieskolor: Didaktus Jakobsberg i Järfälla kommun och Didaktus Liljeholmen i Stockholms kommun. Det inre arbetet leds av en rektor på respektive skola. Didaktus skolor erbjuder de nationella programmen barn- och fritidsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. På skolorna erbjuds också introduktionsprogram (preparand, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, språkintröduktion och individuellt alternativ). Totalt går ca 850 elever i huvudmannens skolor. Didaktus skolor AB ingår i AcadeMedia AB.

Av nationell statistik över genomströmningen och betygen läsåret 2016/17 framgår att andelen elever som tagit gymnasieexamen inom den förväntade studietiden, det vill säga tre år, var 44,4 procent på yrkesprogram och 32,5 procent på högskoleförberedande program. Den genomsnittliga betygspoängen hos avgångselever 2017 var på yrkesprogram 11,9 och på högskoleförberedande program 11,7.

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 14 maj 2018 och genomförde följande intervjuer: en gruppintervju med två gymnasierektorer, en gruppintervju med kvalitetschef och kvalitets- och utvecklingsansvarig, en enskild intervju med verksamhetschefen för Didaktus skolor AB samt en enskild intervju med utbildningsdirektören tillika representant för styrelsen för Didaktus skolor AB. Besöket genomfördes av utredarna Rut Hård af Segerstad och Tobias Thorén. Övriga underlag som använts i denna granskning är kvalitetsdokumentation från huvudmannen och nationell statistik hämtad från Skolverket. Enkätresultat från Skolinspektionens senast genomförda enkät för elever och personal (vt

2017) saknas för Didaktus Liljeholmen. För Didaktus Jakobsberg finns svar på personalenkäten (vt 2017) medan elevsvar i samma enkätomgång saknas.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer följande vid Didaktus skolor AB

### *Bedömningsområde Undervisning*

Huvudmannen verkar *i hög grad* för kvalitet och likvärdighet i skolornas undervisning.

### *Bedömningsområde Värdegrund*

Huvudmannen verkar *i flera delar* för kvalitet och likvärdighet i skolornas värdegrundsarbete men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

Att huvudmannen följer upp och analyserar hur skolornas värdegrundsarbete genom-syrar undervisningen och vid behov genomför förbättringsåtgärder.

### *Uppföljning*

Huvudmannen ska senast den 15 april 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, [skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se) eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:1777) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömningar

---

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar av de två granskade områdena. Till varje område finns ett utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat.

Notera att Skolinspektionen i detta beslut som mest föreslår två utvecklingsområden. Syftet är att utvecklingsområdena ska stödja huvudmannen där Skolinspektionen bedömer att det största behovet för utveckling finns.

### Bedömningsområdet undervisning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i *hög* grad verkar för kvalitet och likvärdighet i skolornas undervisning.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen har god kunskap om kunskapsresultat och undervisningskvalitet samt bedriver ett målinriktat arbete i syfte att utveckla verksamheten inom dessa områden. Skolinspektionen rekommenderar samtidigt att huvudmannen utvecklar sin uppföljning och analys av skillnader i pojkar och flickors kunskapsresultat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

### Huvudmannens nulägesbild

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen har en regelbunden dialog med rektorerna på respektive skola om undervisningskvalitet. Samtal med rektorerna sker vid återkommande ledningsgruppsmöten där verksamhetschefen och även kvalitets- och utvecklingsansvarig deltar. Verksamhetschefen träffar rektorerna 1-2 gånger per månad. De samtal som förs följer i första hand det kvalitetshjul som finns och underlag för samtal är ofta resultat av mätningar och annan uppföljning som kontinuerligt görs i verksamheten, exempel på mätningar som görs är uppföljning av elevernas måluppfyllelse, undervisningsutvärderingar samt personal- och elevenkäter. Resultaten blir sedan underlag för analys och identifiering och framtagande av fokusområden. Fokusområden bestäms läsårsvis och mål, åtgärder och utvärdering av dessa redovisas i respektive verksamhets kvalitetsrapport. Enligt rektorerna ägnas mycket tid tillsammans med huvudmannen att identifiera och diskutera fokusområden för skolorna. Vid sidan av dessa har huvudmannen egna fokusområden. Ett av huvudmannens fokusområden för läsåret 2017/2018 är att höja undervisningskvaliteten avseende pedagogisk ledning, stimulans och extra anpassningar.

Intervjuade rektorer beskriver de dialoger som förs med huvudmannen som konstruktiva. Nyligen diskuterades resultat av undervisningsutvärderingar och

betygsprognoser. Exempelvis diskuterades då varför måluppfyllelsen är lägre i matematik och hur väl undervisningen anpassas utifrån elevernas behov. Vid det senaste ledningsgruppmötet deltog även specialpedagoger i syfte att utveckla skolornas arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och kartläggningar.

Kvalitetschefen uppger att det är styrdokumentet såsom läroplanens fem områden som är utgångspunkten i kvalitetsarbetet. Mycket fokus i diskussioner med rektorer läggs på att diskutera elevernas vilja och förmåga att lära. Kvalitetschefens uppfattning är att det finns en god samsyn mellan huvudman och rektorer om vad som är god undervisningskvalitet. Exempel på god undervisningskvalitet som nämns vid intervjuer är: att motivera till inläring, individanpassning samt ge förutsättningar till elevinflytande. All personal på Didaktus-skolorna har gått en intern fortbildning om att möta elevers olika behov. Verksamhetschefen berättar att rektorerna ofta pratar med kvalitets- och utvecklingsansvarig om undervisningskvalitet och pedagogisk ledning. Framför allt är det kvalitets- och utvecklingsansvarig som har i uppdrag att ge strategisk stöttning till rektorerna. Det handlar exempelvis om att förse rektorerna med insamlade data, bistå i analysarbete och formulering av fokusområden för skolorna. Rektorerna beskriver de verktyg som AcadeMedia har såsom enkäter och stöd från kvalitets- och utvecklingsansvarig som värdefullt när det gäller att identifiera utvecklingsområden för att i förlängningen stärka utbildningens kvalitet.

Granskningen visar vidare att huvudmannen har god kännedom om hur kunskapsresultaten ser ut på skolövergripande nivå. Av intervjuer framgår att uppföljning av måluppfyllelse görs kontinuerligt genom skolornas administrativa system. Ett nytt verktyg, "måluppfyllelsedokument" implementerades under höstterminen 2017. Arbetet med måluppfyllelsedokumentet innebär att respektive skola under läsårets gång, vid givna tillfällen, kartlägger och analyserar elevernas kunskapsresultat i förhållande till nationella mål. Arbetet beskrivs som proaktivt, skolorna ska hinna reagera på eventuella avvikelser i kunskapsresultat och sätta in åtgärder innan betyg i kurserna är satta. Huvudmannen, framförallt kvalitets- och utvecklingsansvarig, stämmer regelbundet av tillsammans med rektorerna vilka tendenser och behov som uppföljningen visar. I början av höstterminen redovisar rektorerna en skriftlig kvalitetsrapport för

huvudmannen i vilken bland annat kunskapsresultat presenteras på kurs- och programnivå. Innehållet i kvalitetsrapporten har först genomarbetats på skolenhetsnivå av rektorer och personal där kunskapsresultat analyserats och utvecklingsåtgärder identifierats. För Didaktus Jakobsberg är till exempel fokusområdet för 2017/2018 att utveckla hela undervisningsprocessen såsom planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Övergripande fokusområden för Didaktus skolor AB 2017/2018 är kvalitetsutveckling av introduktionsprogram, närvarofrämjande arbete samt stärka arbetet med pedagogisk ledning i klassrum, stimulans och extra anpassningar. I processen med kvalitetsredovisningen är kvalitets- och utvecklingsansvarig behjälplig såsom vid insamling av data och analysstöd. Fokusområden på enhetsnivå godkänns av verksamhetschefen. Av huvudmannens kvalitetsrapport för Didaktus skolor AB 2016/2017 framgår flera nyckeltal avseende kunskapsresultat på program- och skolenhetsnivå. I flera diagram görs jämförelser och analyser mellan Didaktus Jakobsberg och Didaktus Liljeholmen. Jämförelser redovisas också över tid. I rapporten redovisas också uppföljning av elever som läser på introduktionsprogram.

Däremot visar granskningen att jämförelser mellan pojkar och flickors resultat inte görs. Av huvudmannens kvalitetsrapport framgår inte någon sådan statistik. Rektorer och verksamhetschefen uppger att skillnader mellan pojkar och flickors resultat inte har varit uppe för diskussion. Rektorerna berättar att det istället handlat om skillnader mellan klasser och program. Dock menar rektorer att det är lätt att ta fram sådan statistik. Kvalitets- och utvecklingsansvarig uppger att huvudmannen har möjlighet att se på skillnader mellan pojkar och flickors resultat men har inte gjort detta. Dock har sådana uppföljningar inte visat något avvikande, dessutom är det få pojkar på vissa program vilket skulle påverka statistikförlitligheten menar kvalitets- och utvecklingsansvarig. Skolinspektionen kan emellertid konstatera att skillnader finns mellan pojkar och flickors kunskapsresultat för åtminstone en av skolenheterna. Av nationell statistik för läsåret 2016/2017 saknas till viss del data för att jämföra pojkar och flickors resultat för Didaktus skolor. Detta beror på att resultatuppgifter är baserat på färre än 10 elever. Dock framgår av tillgänglig statistik för Didaktus Liljeholmen, att andelen avgångselever med gymnasieexamen 2016/2017 var 53,8 procent för pojkar och 69,2 procent för flickor. Vidare var pojkars (10,4) genomsnittliga betygspoäng lägre än flickors (12,1) samma läsår.

Vidare visar granskningen att huvudmannen systematiskt följer upp undervisningens kvalitet på skolorna. Uppföljning av undervisning sker främst genom enkäter såsom elevenkät och undervisningsutvärderingar. Av huvudmannens kvalitetsrapport för Didaktus skolor AB 2016/2017 framgår ett sammanfattat undervisningsindex i form av ett stapeldiagram för de båda skolorna samt en jämförelse över tre år. Undervisningsindexet utgår från frågor om lärarnas förståelse att: göra så eleverna får lust att lära, informera eleven om hur det går i skolarbetet, hjälpa eleven, samt göra det tydligt för eleven vad som krävs för att nå de olika betygen. Av diagrammet framgår att undervisningsindex förbättrats med två enheter sedan fjolårets mätning (från 58 till 60). I rapporten redovisas också ett index över studiemiljön. Indexet är baserat på frågor om elevernas upplevelse av studiero, trygghet i skolan, olika aspekter av bemötande samt om personal tar hänsyn till elevernas synpunkter. Av diagrammet framgår att studiemiljöindex har ökat med en enhet sedan föregående mätning. Huvudmannens slutsats är emellertid att studiemiljö och undervisning är ett fortsatt utvecklingsområde för båda skolorna. Kvalitets- och utvecklingsansvarig kan i intervjun inte erinra sig några skillnader i undervisningskvalitet mellan Didaktus Jakobsberg och Didaktus Liljeholmen.

Två gånger per läsår genomförs undervisningsutvärderingar med eleverna. Resultaten av undervisningsutvärderingen samt betygsprognoser diskuteras tillsammans med rektorerna berättar kvalitets- och utvecklingsansvarig. Vid sådana träffar kan kvalitets- och utvecklingsansvarig ställa frågor kring om det är kurser eller ämnen som avviker och hur skolorna fortsättningsvis avser att arbeta med dessa. Exempel på vad senaste enkäten visade var att elever på Jakobsberg har en mer positiv bild av skolan och av undervisande lärare än Didaktus Liljeholmen. De elever som är mest nöjda med sin undervisning är elever som läser vård- och omsorgsprogrammet, oavsett skola. Lägst nöjdhet redovisar samhällsvetenskapsprogrammet. Huvudmannen samlar också in information om elevernas närvaro. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att huvudmannen har möjlighet att följa upp och analysera undervisningskvaliteten på skolorna, vilket också görs vid återkommande interna tillsynsbesök. Interna granskningar av undervisningskvalitet på introduktionsprogram har skett på båda skolorna under det senaste läsåret. Huvudmannens granskning visade att skolorna inte har lyckats tillräckligt bra med introduktionsprogram-

men vilket kommer innebära organisatoriska förändringar från hösten med integrerad läsning med nationella program. Avseende apl (arbetsplatsförlagt lärande) följer huvudmannen upp vilka elever som har varit på apl samt vilka veckor. Kvalitet i den arbetsplatsförlagda utbildningen är inget som huvudmannen följer upp utan det görs på skolnivå.

Granskningen visar vidare att huvudmannen har god kännedom om hur, och på vilket sätt, olika resurser påverkar skolornas förutsättningar. Skolornas respektive budget följs upp och justeras tillsammans med verksamhetschefen varje månad. Orsak till justeringar kan exempelvis handla om förändringar i elevantal eller om en skola behöver mer resurser av något slag. Rektorer uppger att huvudmannen är lyhörd för skolornas olika förutsättningar. Ett exempel som ges är hur analys av elevernas måluppfyllelse visade sjunkande resultat i matematik under läsåret. Då skedde snabba beslut tillsammans med verksamhetschefen om att sätta in extra resurser i matematikämnet. Verksamhetschefen uppger att kvalitets- och utvecklingsansvarig exempelvis kan komma ut och hjälpa till med formativ bedömning om behov finns.

Verksamhetschefen berättar att resurser följs upp i dialog med rektorerna. Rektorerna uppger att det är bra att arbeta inom en stor organisation som Academia som har tillgång till kompetens och många olika resurser. Rektorer berättar att tillgång till stödfunktioner såsom ekonomi, juridik och HR är god. Sammanställning av enkäter och resultat som görs från huvudmannens sida beskrivs av rektorerna också som en stor hjälp.

Av intervju med verksamhetschefen framgår vidare att det är skolornas förutsättningar som styr tilldelningen av resurser, inte fasta nyckeltal. Rektorn för Didaktus Jakobsberg uppger exempelvis att för att vara en liten skola har hen stora resurser inom elevhälsa. Uppföljning av tillgång till personella resurser görs årligen genom en kartläggning, där alla lärare fyller i sin behörighet och vilka ämnen som de undervisar i ett administrativt system. När sedan tjänstefördelning läggs för respektive skola tittar huvudmannen på detta. Verksamhetschefen berättar att hen har arbetat för kort tid för att dra några slutsatser om elevernas måluppfyllelse kopplat till lärarbehörighet. Enligt Kvalitetsrapporten för Didaktus skolor AB 2016/2017 är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen (67 procent) lägre än rikssnittet (79 procent). Andelen lärare



med pedagogisk högskoleexamen sjönk dessutom med 11 procent sedan året innan. I kvalitetsrapporten framgår att tillgången till legitimerade lärare är begränsad och huvudmannen för tillsammans med varje skola dialog kring hur behörigheten kan stärkas. Huvudmannen understryker att skolorna har en relativt stor andel yrkeslärare som saknar behörighet. En av rektorerna berättar att hen uppmuntrar lärare som vill komplettera och läsa upp sin behörighet. Läraren kan då få tjänstledigt med bibehållen lön.

### **Huvudmannens orsaksanalys**

Granskningen visar vidare att huvudmannen gör en orsaksanalys av vad som kan förklara kunskapsresultaten och kvaliteten i undervisningens genomförande. Huvudmannen gör egna analyser av elevernas måluppfyllelse. Av intervju med rektorer framgår att det förs kontinuerliga diskussioner om kunskapsresultat och huvudmannen har god insyn i verksamheten. Analyser av kunskapsresultat brukar lyftas på ledningsgruppsmöten. Huvudmannen ställer frågor till rektorerna såsom om problemområde kvarstår och vad det i så fall kan bero på. Av intervju med verksamhetschefen framgår att kvalitets- och utvecklingsansvarig jobbar nära rektorerna och uppdaterar verksamhetschefen regelbundet om situationen ute på skolorna. Verksamhetschefen berättar att hen inte i övrigt är så mycket på den detaljnivån avseende analys av måluppfyllelse och undervisningskvalitet. Utbildningsdirektören berättar vidare att analys görs i dialog mellan rektor och verksamhetschef och inte på styrelsenivå.

Underlag för huvudmannens analys är de resultat av enkäter och statistik om måluppfyllelse som regelbundet samlas in. Huvudmannens orsaksanalys redovisas i Kvalitetsrapporten för Didaktus skolor AB 2016/2017. I rapporten redovisas diagram på skol- och programnivå och jämförelser görs av elevernas måluppfyllelse mot resultat för riket. Exempelvis framgår att andelen elever vid Didaktus skolor som slutför sin utbildning inom tre år var läsåret 2016/2017 40 procent jämfört med rikets 74 procent. Andelen elever med gymnasieexamen år 2017 var 60 procent på högskoleförberedande program (jmf riket 91 procent) och 70 procent på yrkesprogram (jmf riket 87 procent). Huvudmannen konstaterar i kvalitetsrapporten att samtliga program vid Didaktus skolor presterar under rikssnitt. Återkommande i huvudmannens analys är att många elever vid Didaktus skolor är i behov av mycket stöd och att undervisningen

därför i högre grad behöver utvecklas efter elevernas varierade behov. Huvudmannen skriver i Kvalitetsrapport för Didaktus skolor AB 2016/2017 (s. 13) att "flera av de kvalitetsbärande processerna på skolorna ännu inte är helt stabila. Det handlar bland annat om strategier för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, elevhälsans arbete och arbetet med trygghet och studiero."

Vidare visar granskningen att måluppfyllelsen är högst i kursen Svenska 1 där 87 procent av eleverna uppnår minst godkänt betyg. Kvalitets- och utvecklingsansvarig uppger att en bidragande anledning till hög måluppfyllelse är att undervisningstiden har förlängts i denna kurs för att ge eleverna bättre möjligheter. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att måluppfyllelsen är lägst i Matematik 2b (48 procent). Huvudmannen skriver att trots insatser såsom Skolverkets matematiklyft har detta inte gett resultat. Huvudmannens analys är att många elever har begränsade förkunskaper i matematik. Många elever börjar med icke godkänt betyg i matematik berättar kvalitets- och utvecklingsansvarig. Kvalitets- och utvecklingsansvarig uppger att huvudmannen därför har tittat särskilt på hur mycket undervisningstid som finns utlagt i elevernas scheman och därefter ökat undervisningstiden i Matematik 2b. Huvudmannen har också tittat på resultat i Matematik 1 och hur mycket undervisningstid eleverna fått där.

Granskningen visar att huvudmannen gör analys på övergripande nivå av undervisningen men att det i övrigt är rektorn som är ansvarig för analysen av kvaliteten på respektive skola. Som underlag för uppföljning och analys av undervisningskvaliteten använder huvudmannen bland annat den nöjd-kundenkät som skolornas elever gör årligen. Underlag för huvudmannens uppföljning och analys av undervisningskvaliteten är också de diskussioner som förs vid ledningsgruppsmöten. Huvudmannens egen sammanfattande analys av undervisningskvalitet, presenterad i huvudmannens kvalitetsrapport framgår att studiemiljö och undervisningskvalitet är ett utvecklingsområde. Dessa slutsatser kopplas allmänt till vad som uttryckts tidigare i kvalitetsrapporten om behovet att utveckla undervisningen och exempelvis åstadkomma bättre individanpassning. Av huvudmannens kvalitetsrapport för Didaktus skolor AB 2016/2017 framgår att andelen elever med gymnasieexamen har minskat på ekonomiprogrammet sedan föregående år. Kvalitets- och utvecklingsansvarig

berättar att huvudmannens egen analys har visat att lärarna inte lyckats med undervisningen på en nivå så att eleverna kan ta den till sig. Lärarna "gick ut för hårt" och eleverna klarade inte av de första veckorna berättar kvalitets- och utvecklingsansvarig. En av huvudmannens åtgärder blev därför skolornas fortbildning i lärmiljöer för att möta varje elev utifrån dennes behov. Detta är en fortbildning som riktas till båda Didaktus-skolorna berättar kvalitets- och utvecklingsansvarig.

### **Huvudmannens åtgärder**

Vidare visar granskningen att huvudmannen genomför åtgärder som är tydligt behovsanpassade för respektive skola utifrån en analys av vad som specifikt behöver göras för att höja kvaliteten i undervisningen och kunskapsresultaten. Som framgått tidigare har huvudmannen i sin uppföljning uppmärksammat att måluppfyllelsen i matematik behövde förbättras. Slutsatser som huvudmannen drog var att elever generellt hade låga förkunskaper i ämnet och att undervisningen bättre behövde anpassas efter elevernas behov. Av kvalitetsrapporten framgår vidare att båda skolorna har deltagit i matematiklyftet men att satsningen inte gav avsedd effekt, då exempelvis måluppfyllelse i matematik 2b sjönk i jämförelse med året innan. Rektorn för Didaktus Liljeholmen uppger att personalresurser till skolan ökats på för att höja måluppfyllelsen i matematik.

Som nämnts tidigare har huvudmannen konstaterat att utbildningen vid Didaktus skolor generellt sett bättre behöver anpassas efter elevernas olika förutsättningar och behov. Att arbeta med ledning, stimulans och extra anpassningar är ett formulerat fokusområde för huvudmannen. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att det interna utbildningspaket som personalen på båda skolorna genomgår, består av ett antal olika moduler där skolorna har möjlighet att välja vissa delar. På exempelvis Didaktus Liljeholmen valde skolan ut de moduler som utifrån en bedömning var mest nödvändiga medan Didaktus Jakobsberg gick igenom alla. På Didaktus Liljeholmen har enligt kvalitets- och utvecklingsansvarig fokus exempelvis varit att diskutera elevsyn medan Didaktus Jakobsberg mer har fokuserat på formativ bedömning. Utbildningen ska bli en del i det kollegiala lärandet på skolorna. Enligt intervjuade rektorer är dessa fortbildningsinsatser ett resultat av vad huvudmannen upp-

märksammat genom resultatet av kvalitetsmätningarna på skolorna. Rektorerna berättar att en ytterligare åtgärd från huvudmannen sida var införandet av måluppfyllelседokumentet. Syftet med detta är att snabbare upptäcka eventuella avvikelser i kunskapsresultat. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att skolorna nu har fått prova att ha måluppfyllelsemöten det senaste året. Det är ett sätt för lärarna att se hur andra gör och hur de själva kan anpassa sin undervisning efter elevgruppen.

Granskningen visar vidare att elevernas måluppfyllelse på ekonomiprogrammen är låg. Enligt kvalitets- och utvecklingsansvarig har lärarna på ekonomiprogrammet deltagit i samtliga utbildningsinsatser som arrangerats för skolans personal. Eleverna har också fått utökad undervisningstid.

Härutöver visar granskningen exempel på fler åtgärder som huvudmannen vidtagit. I huvudmannens kvalitetsrapport 2016/2017 framgår att närvaron för-sämrades det gångna läsåret på båda skolorna. Enligt huvudmannens statistik var elevnärvaron på Didaktus Jakobsberg ca 75 procent och på Didaktus Liljeholmen ca 64 procent. Huvudmannens analys är att det finns ett tydligt samband mellan elevers närvaro och skolornas förmåga att planera och genomföra utbildningen på ett sätt som undanröjer hinder för måluppfyllelse. Strategierna för att möta elevernas behov och att ge dem stöttning i att nå målen behöver utvecklas skriver huvudmannen. Rektorer uppger att bland åtgärder som satts in (hösten 2017) på initiativ av huvudmannen är ett nytt utredningsverktyg för elevfrånvaro, då båda skolorna behöver stärka elevnärvaron. Det har också förekommit workshops med fokus på frånvaro. Vidare berättar verksamhetschefen att rektorn på Jakobsberg har varit med i Skolverkets projekt om att främja närvaro.

På Didaktus Liljeholmen har, berättar en av rektorerna, huvudmannen identifierat att introduktionsprogrammen behöver utvecklas. Bland annat hade analysen visat brister i uppföljningen av elever som läser på introduktionsprogram. Målet var därför att säkerställa en god överblick över elevernas studiegång. Huvudmannen konstaterar i sin uppföljning att arbetssätt, strategier och måluppfyllelse skiljer sig mellan skolor och därför behöver ytterligare insatser för att säkerställa kvalitet på introduktionsutbildningar. Att förbättra motta-

gande, upplägg och studieresultat på introduktionsprogram blev därför ett prioriterat område för huvudmannen läsåret 2017/2018. Rektor för Didaktus Liljeholmen uppger att en satsning riktad mot Didaktus Liljeholmen blev därför att öka studie- och yrkesvägledartjänsten för att åstadkomma ett bättre arbete med introduktionsprogram och elevernas studieplaner. Andra utvecklingsområden som huvudmannen identifierat är att förbättra tryggheten på Didaktus Liljeholmen. Riktade insatser som gjorts under året är anställning av trygghetsvård. Verksamhetschefen berättar också att kvalitets- och utvecklingsansvarig har haft riktade utbildningsinsatser om disciplinära åtgärder för personalen på Didaktus Liljeholmen.

Granskningen visar vidare att de åtgärder som huvudmannen genomför bygger på samtal och dialoger med rektorerna men också på huvudmannens uppfattning om vad som behöver göras. Kvalitetschefen berättar att huvudmannens förväntningar är en positiv och stabil utveckling och att respektive rektor ska jobba systematiskt utifrån de åtgärder som rektor tillsammans med huvudmannen vidtagit. Samtal med rektorerna sker vid återkommande ledningsgruppsmöten där verksamhetschefen och även kvalitets- och utvecklingsansvarig deltar. Intervjuade berättar att de löpande ser över elevantal och om resurser står i rätt relation till detta. I samtal med rektorer görs månadsavstämningar. I november-januari görs halvtidsavstämningar. Huvudmannens uppföljning bygger också på den skriftliga kvalitetsrapport som upprättas årligen. Rektorerna uppger att de fokusområden som formuleras för respektive skola bygger på den verksamhetsanalys som gjorts tillsammans med huvudmannen. Fjolårets fokusområden följs upp i kvalitetsrapporten. För exempelvis Didaktus Jakobsberg var det fyra fokusområden för läsåret 2016/2017: ökad måluppfyllelse, närvaro, ökad motivation till lärande, och ökad trivsel och nöjdhet. Vart och ett av dessa fokusområden redovisas såsom vilka målen varit, vilka metoder som använts samt vad effekterna blivit. Avseende uppföljning av fokusområde ökad måluppfyllelse konstaterar Didaktus Jakobsberg att trots ett målfokuserat arbete sjönk andelen elever med gymnasieexamen 2016/2017 med mer än 10 procent. Satsningar på matematik- och engelskresurs konstateras dock ha gjort att fler elever nått målen i främst Matematik 1a och Matematik 2b. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att huvudmannen i nuläget inte har någon kännedom om vilka effekter satsningar på matematik har gett under året.

I huvudmannens egen kvalitetsrapport 2016/2017 redovisas också fjolårets fokusområden samt mål, metoder och vilka effekter som arbetet lett till. Huvudmannens fokusområden var ökad måluppfyllelse, ökad närvaro och introduktionsprogram. Avseende uppföljning av fokusområde ökad måluppfyllelse konstaterar huvudmannen i sin uppföljning att andelen elever med examen minskat för Didaktus skolor från 79 procent 2016 till 65 procent 2017. Huvudmannen ser en viss förbättring i måluppfyllelsen i kurser såsom Engelska 5 och i lägre matematikkurser. Dock konstateras en stor försämring i Engelska 6 och högre matematikkurser.

## Bedömningsområdet värdegrund

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i *flera delar* verkar för kvalitet och likvärdighet i skolornas värdegrundsarbete.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att det genom intervjuer och dokumentstudier framgår att huvudmannen har kännedom om i vilken utsträckning utbildningen i stort bedrivs i enlighet med värdegrundsuppdraget. Huvudmannen följer årligen upp och utvärderar värdegrundsarbetet i skolverksamheterna genom exempelvis elevenkäter och samtal med rektorerna. Huvudmannen har emellertid ingen klar uppfattning om i vilken utsträckning värdegrundsfrågor genomsyrar undervisningen. Då huvudmannens nulägesbild är begränsad försvåras huvudmannens möjlighet att analysera densamma och vidta behovsanpassade förbättringsåtgärder. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

### Huvudmannens nulägesbild

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen på flera sätt är delaktig i uppföljning av värdegrundsarbetet ute på skolorna. Huvudmannen följer exempelvis varje höst upp värdegrundsarbetet genom en värdegrundsenkät som alla elever får göra, resultat av enkäten analyseras och ligger till grund för utvecklingsåtgärder. I exempelvis den årliga revideringen av planen mot krän-

kande behandling är huvudmannen aktiv genom att vara behjälplig i analysarbetet av likabehandlings- och värdegrundsenkäten och framtagande av åtgärder.

Skolinspektionens granskning visar också att rektorer tillsammans med huvudmannen har regelbundna dialoger om vad som utmärker kvalitet i värdegrundsarbetet i verksamheten i stort. Rektorerna berättar att arbetsprocessen kring värdegrundsarbete följer samma modell som för arbetet med kunskapsresultat och undervisningskvalitet, dvs att resultat av mätningar blir underlag för uppföljning och analys i vilken huvudmannen är delaktig i. Uppfattningen bland intervjuade rektorer är att det finns en samsyn kring vad som är god kvalitet. Goda exempel som en av rektorerna lyfter fram är insatser som genomförs av mentorerna på en av skolorna, det har då handlat om planering och genomförande av skolgemensamma teman med alla klasser om människors lika värde, där alla klasser fått samma utbildning. Ett annat exempel som lyfts fram är elevföreningen "Vänner" som finns på skolan, genom vilken eleverna kan föra vidare synpunkter till rektorn. Verksamhetschefen uppger att kvalitet i värdegrundsarbetet mycket handlar om elevinflytande och att lyssna på eleverna.

Däremot visar granskningen att en samsyn saknas kring hur värdegrundsarbetet kopplas till undervisningen. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att det åligger varje lärare att beakta värdegrundsuppdraget vid planering av undervisningen. Huvudmannen och rektorerna har inte utarbetat någon samsyn kring vad som är gott värdegrundsarbete kopplat till undervisningen. Kvalitets- och utvecklingsansvarig framhåller att vilken elevsyn som ska råda i skolan definieras i styrdokumentet, men klassrumspraktiken planeras och genomförs också utifrån den unika situationen. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar att huvudmannen inte efterfrågar någon information kring i vilken omfattning värdegrundsfrågor, såsom exempelvis demokrati, lyfts fram i undervisningen.

Granskningen visar vidare att huvudmannens delvis har kunskap om kvaliteten i skolornas arbete med att grundläggande värden genomsyrar verksamheten. Huvudmannen efterfrågar regelbundet skolornas resultat om likabehandling och värdegrundsarbete. Verksamhetschefen berättar att effekterna av

det samlade värdegrundsarbetet fångas upp i de enkäter och interna granskningar som huvudmannen gör. Alla elever får under hösten göra en enkät som är en del i skolans arbete för att främja likabehandling samt motverka kränkningar. Efterföljande analys som görs av skolan och med stöd av huvudmannen ligger till grund för insatser och åtgärder avseende både likabehandling och motverkande av kränkande behandling. Sammanfattningen av likabehandlings- och värdegrundsenkäten redovisas i fyra staplar i huvudmannens kvalitetsrapport 2017/2018. De frågor som redovisas är; om eleven fått information om likabehandlingsarbetet, om eleven vet vem hen ska vända sig till om de blivit illa behandlade, om eleven känner förtroende för att personalen tar tag i uppkommen situation, samt om eleven känner sig trygg i skolan. Huvudmannens kvalitetsrapport redovisar ingen ytterligare information om hur och om grundläggande värden genomsyrar undervisningen på Didaktus skolor.

Rektorer uppger att det är svårt att ha en uppfattning om i vilken utsträckning som värdegrundsfrågor lyfts i undervisningen. En rektor uppger att hen inte har något sätt att säkerställa detta men att värdegrundsfrågor tas upp i undervisningen är något som rektorn förväntar sig av lärarna. Rektorerna berättar att satsningen på heltidsmentorer varit ett sätt att få ökat fokus på värdegrundsarbete, där heltidsmentorn har egna utbildningstillfällen med eleverna i samband med mentorstid kring värdegrund. Den delen av värdegrundsarbetet menar rektorerna att de har en klar bild av. Verksamhetschefen uppger att värdegrundsfrågor kopplat till undervisningen är inte huvudmannen involverad i och har inte heller någon kännedom om. Möjligtvis kan de se effekter som syns i undervisningsutvärderingarna. Verksamhetschefen berättar vidare att vilket utrymme som värdegrundsfrågor får i ledningsgruppsdiskussionerna är behovsstyrt. När mötena planeras följs det årshjul som finns. I vilken utsträckning som värdegrundsfrågor lyfts i undervisningen har inte diskuterats på huvudmannanivå och skolorna har inte fått några riktlinjer kring detta. Enligt verksamhetschefen kan det vara så att värdegrundsfrågor inte får det utrymme de behöver.

Rektorer uppger att värdegrundsarbetet kopplade till undervisningen delvis mäts i de undervisningsenkäter eleverna gör två gånger per år. Rektorerna berättar att enkäterna bland annat lyfter fram lärarens beteende i klassrummet och om eleven upplever att de kan komma till tals. Enkäten gör det möjligt att



se lärarens utveckling över tid avseende frågor som kan kopplas till värdegrund såsom lärarbemötande och talutrymme i klassrum.

Skolinspektionens granskning visar vidare att då huvudmannen har låg kännedom om i vilken omfattning värdegrundsfrågor genomsyrar undervisningen blir det följaktligen svårt för huvudmannen att bedöma på vilket sätt som olika resurser påverkar skolornas förutsättningar att bedriva ett värdegrundsarbete av god kvalitet. Rektorernas uppfattning är emellertid att huvudmannen allmänt har kännedom om resursernas påverkan för att skapa förutsättningar för ett fungerande värdegrundsarbete. Exempelvis om resultat av likabehandlings- och värdegrundsenkäten signalerar otrygghet bland elever, då behöver rektorerna redogöra för verksamhetschefen vilka resurser som behöver sättas in. Verksamhetschefen berättar att resurser generellt följs upp i dialog med rektorerna men att det är svårt att bedöma på vilket sätt som olika resurser påverkar skolornas förutsättningar att bedriva ett värdegrundsarbete av god kvalitet då allt är en del av en helhet.

### **Huvudmannens orsaksanalys**

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen delvis följer upp och analyserar värdegrundsarbetet i utbildningen. De slutsatser som redovisas i rapporten rör elevernas upplevelse av trygghet i skolmiljön och rapporterade kränkningar. Huvudmannen konstaterar bland annat att 84 procent av eleverna upplever sig trygga och att skolorna följaktligen behöver intensifiera sitt arbete för att förbättra tryggheten. Vidare bedömer huvudmannen att rutiner vid kränkande behandling behöver återaktualiseras på skolorna. Huvudmannens kvalitetsrapport redovisar inte i övrigt några andra aspekter kopplat till värdegrundsarbete i det avsnitt som behandlar likabehandling och värdegrund. Kvalitets- och utvecklingsansvarig uppger att de har god insyn i hur bemötandet är, hur man planerar undervisning utifrån elevernas olika behov, men inte om eller hur exempelvis en lärare tar upp demokratibegreppet i sin undervisning. Den typen av diskussioner har inte huvudmannen fört med skolorna, framförallt är fokus på hur värdegrundsarbetet genomsyrar hela utbildningen. Kvalitets- och utvecklingsansvarigs uppfattning är generellt att Didaktus Jakobsberg har kommit längre i sitt arbete med värdegrundsfrågor. Av intervju med kvali-

tetschef och kvalitets- och utvecklingsansvarig framgår vidare att huvudmannens analys av värdegrundsarbetet sker genom framförallt enkätsvar och diskussioner med rektorerna. Huvudmannens analys av resultat från värdegrundsenkäten visar att det finns elever som i låg grad känner att lärarna har positiva förväntningar. Detta var en av anledningarna till att utbildningen om lärmiljöer startades på både Didaktus Liljeholmen och Didaktus Jakobsberg. Inom den utbildningen ges utrymme till att diskutera värdegrundsfrågor. Kvalitets- och utvecklingsansvarig berättar vidare att i och med att "måluppfyllesedokumentet" har införts så ingår att lärarna sitter ner i grupper och diskuterar utöver undervisning även elevsyn.

### **Huvudmannens åtgärder**

Granskningen visar vidare att det finns en samstämmighet mellan rektorer och huvudman kring vilka prioriteringar som måste göras för att förbättra likabehandlings- och värdegrundsarbetet på skolorna i stort. Men då huvudmannens kunskap är begränsad om hur värdegrundsarbetet genomsyrar undervisningen blir följaktligen huvudmannens åtgärder mer riktade på värdegrundsarbetet i stort än kopplingen till undervisningen. Exempel på åtgärder som huvudmannen vidtagit är att anställa mer personal på Didaktus Liljeholmen då mätningar visat otrygghet i skolmiljön. Kvalitets- och utvecklingsansvarig uppger att mer arbete behöver riktas mot Didaktus Liljeholmen för att få till ett fungerande främjande och förebyggande värdegrundsarbete, såsom elevbemötande. Det handlar också om tillit och tillhörighet och att stärka elevernas uppfattning kring hur de ser på skolan berättar kvalitets- och utvecklingsansvarig.

### **Identifierat utvecklingsområde**

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att huvudmannen följer upp och analyserar hur skolornas värdegrundsarbete genomsyrar undervisningen och vid behov genomför förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen behöver utveckla sitt arbete för att säkerställa att värdegrundsarbetet genomsyrar undervisningen.

Av 1 kap. 4§ skollagen (2010:800) framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Läroplanen för gymnasieskolan föreskriver att värden som utbildningen ska gestalta och förmedla är människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor.

Av Skolinspektionens kvalitetsgranskning *Skolornas arbete med demokrati och värdegrund* (2012) framgår att målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin och motverka odemokratiska uttryck. Det förutsätter att värdegrunden integreras i kunskapsmålen. Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att i högre grad följa upp och analysera hur skolornas värdegrundsarbete genomsyrar undervisningen, för att i dialog med rektorerna genomföra utvecklingsåtgärder i syfte att stärka kvaliteten i värdegrundsarbetet på skolorna.

#### På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

X Tobias Thorén

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Gabriel Brandström

Föredragande  
Signerat av: Tobias Thoren

Vid den slutliga handläggningen har även Utredare Rut Hård af Segerstad medverkat.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom huvudmannens verksamhet. Värderingarna i detta beslut grundar sig på följande intervjuer:

- Intervju med två rektorer med ansvar för Didaktus Liljeholmen och Didaktus Jakobsberg
- Intervju med kvalitetschef och kvalitets- och utvecklingsansvarig
- Intervju med verksamhetschef för Didaktus skolor AB
- Intervju med utbildningsdirektören tillika representant för styrelsen för Didaktus skolor AB
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök hos huvudmannen. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal bedömningskomponenter. Dessa bedömningskomponenter beskriver mer precist vad som ska utredas, för att identifiera var huvudmannens styrkor respektive utvecklingsområden finns.

### Bedömningsområden

I granskningen ingår två bedömningsområden. Kvaliteten inom de två bedömningsområdena värderas med hjälp av ett bedömningsschema som innehåller tre nivåer: i låg grad, i viss grad och i hög grad.

Inom respektive område granskas följande delar:

*Undervisning:* I vilken grad har huvudmannen en god nulägesbild om kunskapsresultaten på skolorna och kvaliteten på skolornas undervisning, samt om skolornas förutsättningar att genomföra undervisning av god kvalitet? I vilken grad gör huvudmannen en analys av vad som förklarar skolornas kunskapsresultat och kvaliteten i undervisningens genomförande på skolorna? I vilken grad genomför huvudmannen, utifrån

analysen, behovsanpassade åtgärder för att skapa förutsättningar för rektorerna/skolorna att höja undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsresultat?

*Värdegrund:* I vilken grad har huvudmannen en god nulägesbild om hur skolornas värdegrundsarbete genomsyrar såväl undervisningen som verksamheten i övrigt, samt om skolornas förutsättningar att bedriva ett sådant värdegrundsarbete? I vilken grad gör huvudmannen en analys av vad som förklarar kvaliteten på skolornas värdegrundsarbete? I vilken grad genomför huvudmannen, utifrån analysen, behovsanpassade åtgärder för att skapa förutsättningar för rektorerna/skolorna att höja kvaliteten i hur skolornas värdegrundsarbete genomsyrar undervisningen såväl som verksamheten i övrigt?

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/regelbundenkvalitetsgranskning/>